SIAŬBIT THE SOWER

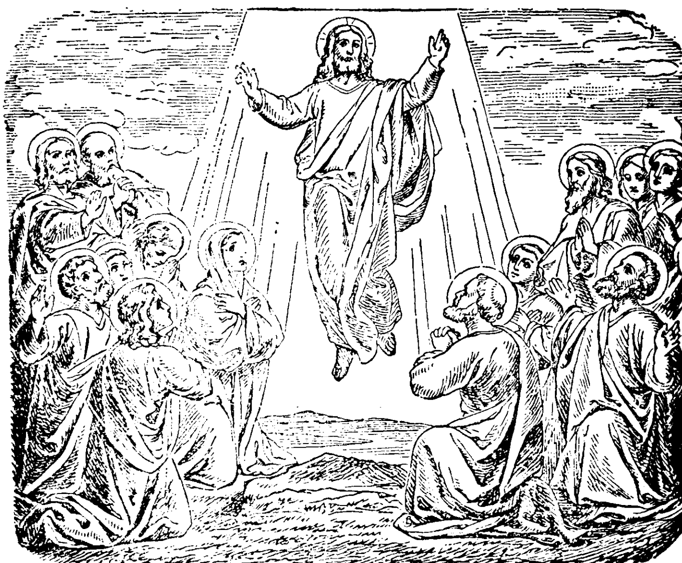
Vialika-Litoŭski (Biełaruski) dvumiesiačnik

The Great-Litvanian (Whiteruthenian) bimonthly

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, New York, U. S. A.

Časapis Katalicka-Hramadzki

1965 Maj-červień Nr. 44 (h. 8) May-June, 1965

U NIEBA UŠEŚCIE

"I vyvieŭ ich ź miesta u Betaniju dy, padniaŭšy ruki svaje, dobra słaviŭ ich. I stałasia, kali dobra słaviŭ ich, staŭ addalacca ad ich i uznosicca u nieba" (Łuk. 24, 50-51).

"A adzinaccać vučniaŭ pajšli u Galileju na haru, kudy skazaŭ im Jezus. I, ubačyŭšy Jaho, pakłanilisia Jamu; inšyja-ž sumlavalisia. I, padyjšoŭšy, Jezus pramoviŭ da ich: dadziena Mnie usiakaja ułada na niebie i na ziamli. Dyk idzicie, navučajcie usie narody, chryściačy ich u imia Ajca, i Syna, i Śviatoha Ducha, navučajučy ich vypaŭniać usio, što Ja skazaŭ vam. A voś Ja z vami praz usie dni, až da skančańnia śvietu" (Mat. 28, 16-20).

Na Uračystaść u Nieba Ustupieńnia

(UNIEBAUŠEŚCIE)

"A jany vyjšaŭšy, usiudy ahałašali, a Jezus dapamahaŭ i ućvierdžaŭ ich movu praz cudy" (M. 16). A. Na Vialikdzień u Kraju, kažnaho hodu, u śviatyniach vystaŭlajucca symbaličnyja fihury: Chrystusa ź ściaham i kryž z čyrvonaj stułaj. Hetyja symbaličnyja znaki, u našaj Krainie, nasili u pracesii ad dnia z Umieršych Paŭstańnia da kanca hłaŭnaj Bohasłužby u dni u Nieba Ustupieńnia (Uniebaušeścia). Jany uskazyvajuć nam, što Chrystus pieramoh śmierć, pieramoh vorahaŭ, vypaŭniŭ svaju misiju, załažyŭ na ziamli Ekkleziju, katoraja da kanca śvietu maje vypaŭniać jahonuju volu "Idučy, navučajcie usie narody". Fihura, Umieršych Paŭstańnia, aznačaje pieramohu, a kryž apasany stułaj, heta aznačaje vučycielskuju uładu Katalickaj Ekklezii. — Praz svajo žyćcio na ziamli i praz *Ustupieńnie u Niebo,* uskazaŭ nam Jezus, što našaje žyćcio ziamnoje maje być padarožžaj u Niebo i što Niebo to najvažniejšaja meta našaha žyćcia. Kab ady dastacca u Niebo, treba pierš-najpierš vieryć. B. 1. Bo viera jošć kaniečnaj patrebaj da asiahnieńnia zbaŭleńnia. "Chto uvieryć i achryścicca, budzie zbaŭleny; a chto nia uvieryć budzie asudžany" (Hebr. 11.6). Tryccać try hady žyŭ Pan Jezus na ziamli. Try hady paśviaciŭsia na ahałašańnie Božych praŭdaŭ. Svaje navuki paćvierdžaŭ cudami, kab ludzi uvieryli i pajšli za Im. Viedaŭ, što doŭha na ziamli nia budzie, bo pojdzie u Niebo. Ady musić niechta być i jahonuju navuku pašyrać i ućvierdžać. Vybraŭ sabie hramadku vučniaŭ — Apostołaŭ i daŭ im uładu, kab razpačataje dzieło dalej hodna vypaŭniali. Ale i tyja nia buduć viečnymi na ziamli. Dziela taho ustanaviŭ Ekkleziju i tuju uładu, jakuju daŭ Apostołam, kab pierakazyvali ich nastupnikam.

I Apostoły naležna vypaŭnili pierakazanyja im zadańnia. Pajšli u śviet, navučali usie narody, "prapaviedyvali usiudy". Nie stracili achvoty. Nie pierapałochalisia śmierci. Pryśviačała im adna meta — zbavić siabie i zbavić usich inšych. — A u ich pracy, "Jezus dapamahaŭ i ućviardžaŭ ich movy cudami". Nad umacavońniem viery u Chrystusa i u jaho navuku ščyra pracavali Apostoły i blizu usie addali svaje žyćcia.

U śled za Apostołami idzie Ekklezija (Kaścioł). Mučanikami 30 Papaŭ, miljony chryścijanaŭ išli na katavańnia dy pažyvu dzikim źvieram. Mury romanskich viaźnicaŭ, nie mahli źmiaścić mučani kaŭ za Chrystovuju vieru. Vorahi Chrystusa i Jahonaj viery vyšukoŭvali raznych katavańniaŭ, kab

vyrvać viery iz ludzkich sercaŭ. Adnak-ža im heta zrabić nie udałosia, "bo Jezus dapamahaŭ i ućvierdžaŭ ich movy". Ale našto šukać daŭniejšych prykładaŭ?

Niedaŭniešnija mučańni u Meksycy u Hišpanii. Ciapierašnija u S.S.S.R., Kitaju, Congo (Konha) dy tajnyja u inšych krainach praz bandyckija partyi. Hetyja prašledvańni uskazyvajuć na praŭdzivaść Chrystovaj Ekklezii. "Mianie prašledavali i vas budueć prašledavać". Miakkina, śmiaćcio paadpadajuć. Ačyścicca ad takich Ekklezija, ale praŭdzivyja vierniki addaduć žyćcio, ale nia vyrakucca Chrystovaj viery. Stajać mocna pry Chrystusie, bo im dapamahaje sam Chrystus: "Ja jość z vami uva usich časach až da kanca svietu".

II. Kali ady stolki pracy panios Jezus Chrystus, kab ućviardzić ludziej u Jahonaj viery, kali stolki achviarnaści złazyli Apostoły, kali stolki kryvi pralili i pralivajuć mučaniki, kali stolki achviaraŭ pieranosiać i siahodniašnija vierniki, to musim i my tak-ža inačaj prystasavać svaje adnosiny da viery! Blizu prajšło 2.000 hadoŭ, a nie nadta vialiki pracent chryścijanaŭ. Adkinuŭšy aziabłych, mała astaniecca paradačnych chryścijanaŭ.

Dzie ady šukać pryčyny, što taki mały lik viernikaŭ? Istotnaja pryčyna, heta niedachop zrazumieńnia Chrystusovaha nakazu — "Idučy na uvieś śviet, ahałašajcie Evangielle usiamu stvareńniu" (Mar. 16.15). Bolšaść siahodniašnich ludziej dumajuć, što pavyžšyja słovy adnosiacca tolki da episkopa, śviataroŭ. Voś tut i pamyłka. U siahodniašnich časach tak, jak i za Apostołaŭ, kažny chryścijanin, katalik, pravasłaŭny musiać być apostałami! Apostolstvo razpačać ad siabie. Kažny pavinien ažyŭlać u sabie religijnaje žyćcio, vypłyvajučaje ź viery. Nia možna być katalikom tolki z metryki, ale treba być katalikom ź dziejańnia i achviary! Nia treba stydacca svajej viery, jak šmat heta robiać, ale praciŭna, akazyvać na kažnym kroku, pry kažnaj nahodzie, što my kataliki, pravasłaŭnyja! Vyrašanaje i vyraznaje vyznavańnie svaich pryncypaŭ, dobry prykład — voś pieršaja umova pašyrańnie našaj śviatoj viery. *Druhaja umova.* Prapahanda viery. Heta uśviedamlać siabie i inšych u religijnych spravach. Kolki-ž majem siahodnia katalikoŭ niaśviedamych, niaviedajučych katachizmovych praŭdaŭ. Čamu? Bo bajacca religijnaj knižki, religijnaha časapisu. Čytańnie takich knižkaŭ, časopisaŭ ličać za niešta adstałaje. Jak mała myślačych i viedajučych svaju religiju. I jak moža taki katalik baranić svajej religii ad voraĥaŭ, kali sam ničoha nia viedaje, abo vielmi mała viedaje? Ludzi majuć na usio čas, tolki nie chapaje na religijnaje čytańnie. Znojdzie niekalki centaŭ na mała vartasny časapis, mała vartasnuju knižku, abo i błahoj źmiastoŭnaści, ale na religijnuju niama hrošaj. Ab takich ludziach naležycca iz

smutkam skazać słavami Praroka: "Spustašeńniem spustošana ziamla, bo niama chto-b razmyšlaŭ ab Bohu".

Treba pryznacca, što u našaj movie mała religijnych knižkaŭ, časopisaŭ, ale i toje, što jošć mała čytanaje. Vorahi usiakimi sposabami pašyrajuć svaje pahlady, a baranić ich niama kamu.

Treciaja patreba. Pašyreńnie viery, śmiełaje vystupańnie u abaronie Ekklezii i śviatych rečaŭ.

Maje advahu vorah začapać našuju śviataść, dyk čamu my majem być šaškami u abaronie śviataści? U domu, u tavarystvach, na kirmašy, u biurach, u fabrykach, zaŭsiody i usiudy majem nahody vystupać u abaronie viery, ale, nažal, časta uciekajem. Baimsia narazicca, chočym maŭčać i zabyvajemsia, što "Chto mianie vyprycca prad ludziami, taho i Ja vyprusia prad Ajcom, katory jošć *u Niebie*" (Mat. 10.32). Ady advahi u abaronie najbolšych śviataściaŭ — heta tak sama važny dziejnik pašyrańnia viery. Nie pavińni puhacca, bo "Jezus budzie ućvierdžać našuju movu".

Čaćvierty dziejnik pašyrańnie viery. Pašyrańnie misyjnych pracaŭ i miłasernych chryścijanskich misijaŭ. Praŭda, u pieršyniu treba pahłybiać vieru miž svaimi. Ale šmat jošć pahanaŭ, katoryja ničoha nia viedajuć ab praŭdzivym Bohu. Dziela taho malitvaj, hrašovaj achviaraj, padtrymlivańnie misyjnych časopisaŭ starajmasia pašyrać Božaje Karaleŭstvo na ziamli.

Važnym dziejnikam pašyrańnie viery u siahodniašnich časach — heta dzieło chryścijanskaha miłaserdzia. — Usio žyćcio Jezusa Chrystusa było adnym vialikim dziejańniem miłaserdzia. Kamu na heta chapaje — nichaj spišajecca z pamočaj patrebujučym. Vyznaŭca Chrystusa musić pačuvacca na ludzkija biedy. Cnota miłaści bližniaha musić mieć vialikaje prymianieńnie u žyćci. Praz dziejnuju miłaść, chutčej trapim da dušy nieznajučaha Boha. Takimi i druhimi sposabami pracujma dla Boha i dla viery, a napeŭna napružańnia nie paškadujem. — Chrystus vypaŭniŭ svaju misiju i pajšoŭ da Niebiesnaha Ajca, kab ź Im razam karalavać. Śviatar pa pracesii, padnosiačy kryž śpiavaje antyfonu: "Ustupaju da Majho Ajca i vašaha Ajca, Majho Boha i vašaha Boha". Hetyja słovy vyrazna uskazyvajuć nam metu našaha žyćcia. Pabudžanyja ady prykładam Chrystusa i uspamahanyja jahonaj łaskaj, starajmosia palubić śviatuju vieru. Pryčyniajmosia da pašyrańnia hetaj viery usialakimi hodnymi sposabami, a napeŭna niekali budziem razam z Chrystusam śpiavać: "Ustupajem da Majho Boha" i za ciažkaści i paniesienyja pracy u abaronie viery, atrymajem *Niebo*.

X. J K

□ □ □ □

Zysłańnie Śviatoha Ducha

(SIOMUCHA)

Ab Dary Śviatoha Ducha Božaj Bajaźlivaści. “Božaja Bajaźlivaść jość pačatkam mudraści” (Ps. 110. 10).

1. Kiraŭnictvo Śviatoha Ducha na darozie da daskanałaści, pierad usim, akazyvajecca u Jahonych Siami Daroch. Na pačatku duchoŭnaha žyćcia, Božaja Bajaźlivaść, adyhryvaja vialikuju rolu. U zmahańni z hrachami i ich nieščaślivymi vynikami, u etapie ačyščańnia z našych hrachoŭ i niadobrych nachiłaŭ; u pieršaj stupieni darohi da daskanałaści, zajmaja Božaja Bajaźlivaść, prad niaŭmolnaj Božaj spraviadlivaściaj, u našym raźvićci duchoŭnym, vialikaje zajmaje miejsce. Prypomnim sabie u našych razvažańniach,duchoŭnych čytańniach u žyćciach Śviatych. Božy sud nad zaćviardziełymi hrešnikami, nad praśledami Chrystusa i Jahonaj Ekklezii. Abraz viečnaj kary i piekła, robić vialikaje uražańnie, adstrašaje ad hrešnaha žyćcia. Vidzim našuju prošłaść u lusterku Božaha Sudu. Našyja hrachi i słabaści, zaniadbańni, małyja zmahańni z pakusami našych pažadlivaściaŭ. Pry hetym prychodzić nam da śviedamaści jak mała supracoŭvali z Božaj Łaskaj, jak niasumlenna, abo niadbała vykonyvali našyja abaviazki, karystali z dadzienych nam nahodaŭ dobraha rabieńnia dla Božaj chvały i jak časta pabudžali nas u našaj dziejnaści naturalnyja, samalubnyja padstavy.

Taki abraz našaj zaniadbanaj prošłaści, niavykarystanaj abo navat zhubnaj, vytvaryć u našaj dušy najpierš bajaźlivaść prad Božym majestatam i Jahonaj niaŭmolnaj spraviadlivaściaj. “Dzień hetaj pomsty, ź jakoj chistajuć śviet pažary i popiał spylać” (Sekv. pach. Imšy).

2. “Napaŭni nas, Panie, ducham Tvajej Bajaźlivaści” (Pry Kanfirmacyi). Śviaty Duch, abdarujučy nas daram bajaźlivaści, adbiraje našaj dušy tryvohu, śviedamuju bajaźlivaści, što da našaj pryšłaści i aśviatlaje nam spraviadlivy Božy Sud, u inšych jaśniejšych kolerach. Śpiarša vyklikaje u nas śviedamaść, što pry pakucie, utajmavańni, ciarplivaje pieranošańnie našych kryžykaŭ — možym sabie vykłapacić litosnuju Božuju miłaść, jakaja nie ažydaja na śmierć hrešnika, ale choča, kab naviarnuŭsia dy žyŭ. Śviaty Duch uskazyvaje nam, dzie niama hrechu jakoha-b Boh nie daravaŭ, kali tolki hrešnik zvaročyvajecca da Jaho i u ščyrym raskajańni. Chrystus złažyŭ svaju kryžovuju achviaru za usich, za usio i za usie časy i što tolki ad nas zaležyć, kab ź niaźmiernaha žyrała kryžovaj ach-

viary, tak sama iz štodziennaj achviary šv. Imšy, čerpali prabačeńnie hrachoŭ našych i prymireńnia ź miłaścivym Niebiosnym Ajcom. "Toj, katory baicca Boha, nie patrabuje ničoha pałochacca i bajacca" (Ekkl. 34.16).

Śviaty Duch abyjmaje kiraŭnictvo takoj pałochlivaj dušoj praz Svoj nadpryrodny Božy Dar Bajaźlivaści, kali duša zvaročyvajecca z pakornaj prośbaj da Jaho, paddajučysia Jamu biaz uzhladu što da prošłaści i nia upirajecca Jahonamu upłyvu da pryšłaści. Tady Śviaty Duch piramienivaje naturalnuju bajaźlivaść prad Božym Sudam u nadnaturalnuju śviedamaść, što praŭda — Boh spraviadlivy, ale dla Jahonaj miłaść pieravyšaje usio. Takaja śviedamaść suciašaja usie naturalnyja pačućci, skiroŭlivaje našyja zmysły na litosnuju Božuju miłaść i utvaraje u našaj dušy pažadany supakoj, jaki znojdzie zaspakajeńnie dy navat radosnuju uciechu u miłaści i miłaserdzi Niabiosnaha Ajca. "Vy, katoryja baiciesia Pana, miłujcie Jaho: i vašyja sercy buduć aśviečany" (Ekkl. 2. 10).

3. Najvyššaj stupieniaj Božaj bajaźlivaści jość, asabliva, u śviatablivych dušach bojaźń, što nie paddajucca dastatačna pad Božuju volu. Takaja bajaźlivaść vyklikała u šmatlikich śviatych, što zadavali sabie srohija pakuty, viali žyćcio adasoblenaje i utajmavali praz srohija pasty i fizyčnyja ciarpieńni. Bajaźlivaść prad najmienšaj dabravolnaj Božaj abrazaj, vyklikała u ich ducha uściažnaj aściarožnaści nad saboj, achvoty upakarańnia i prystasavacca uva usich navat najmienšych rečach i u poŭnaj biazumoŭnaść śviatoj voli.

Hledziačy u lusterka takoj vytančanaj Božaj bajaźlivaści, jakoj Śviaty Duch uliŭ dušam užo udaskanalenym na najvyššaj stupieni. Naśledyvajma sumleńniaŭ našych pražyćciaŭ, jakija iduć da viaršyniaŭ, nachiłaŭ, zmysłovych niedaskanałaściaŭ Božaj Bajaźlivaści, pieršaho Daru Śviatoha Ducha. Jak vielmi šmat kiravanych našym śvietam, našymi zmysłami, upłyvami našaha akružeńnia, niezaŭsiody prykładnaha.

Zvaročavajemsia u vobliččy tak daskanałaj Božaj Bajaźlivaści, pieršaha Daru Śviatoha Ducha, da Najśviaciejšaj Dzievy Maryi, katoraja razam iz Apostołami čakała u malitvach da Śviatoha Ducha, kab nam uprasiła ad Śviatoha Ducha hetaha pieršaha Daru, stacca śviedamaj pryładaj Śviatoha Ducha na našaj darozie da śvietłaści.

* * * *

"Boža, katory u siahodniašnim dni viernikaŭ śviatłom śviatoha Ducha aśviaciŭ, daj nam paznać u tym-ža Duchu, što jość praŭdzivaje i Jahonaj paciechaj zaŭsiody viesialicca". (Kolekta u śviatoj Liturhii). "Pryjdzi Śviaty Duch, napoŭni sercy tvaich viernych i Tvajej miłaści ahoń u ich zapali" (Alleluja).

Z HISTORYI KATALICKAJ EKKLEZII

(Praciah)

2. *Pieršaja padarož śviatoha Paŭła Apostoła.*

Paśla abjaŭleńnia u 46 hodzie adbyŭ pieršuju apostolskuju vizytacyju. Z Barnabam i Joanam Markam udalisia na Cypr, ajčynu Barnaby, i tam naviarnuli prakonsula Sergija Paŭlusa. Zhetul udalisia u Perg i Pamphiliju. Mark viarnuŭsia u Jerusalimu. Ale Paŭl i Barnaba, nia hledziačy na praśledyvańni ich, pradaŭžali pracavać u Galatii, Antyochii Pisidskaj i Ikonii. U 49 hodzie viarnulisia u Antyochiju Syryjskuju. Tut umacniaŭ chryścijanaŭ, navučajučy u Perge. Praŭdapadobna zhetul napisaŭ *list da Galataŭ.* Pavodle druhich, za starejšy Paŭłavy list i pieršy uvažajecca da Thessalaničanaŭ.

3. *Druuhaja padarož śviatoha Paŭła.*

Zimoj 49-50, treci raz adviedyvaje Jerusalimu i biare udzieł u pieršym Saboru. U 50 h. astaŭlaje z Silasam Antiochiju. Adviedyvajuć chryścijanaŭ u Syryi, Cilicii, Lyconii, Pisidii i hminy Debre i Lystre. U apošnim mieście biare u siabroŭstvo Timoteja i varočajucca u Iconiju i Antiochiju. Apostoł źbiraŭsia niaści dobruju navinu u Aziju i Bityniju, ale, praz abjaŭleńnie, Śviaty Duch adradziŭ. Dziela taho ź Silasem i Timotejam nakiravalisia u Frygiju, Galatiju, Mysiju až da Troasu. Tut pryłučyŭsia śv. Łukaš, pryšły evangielisty. Paśla vizii nakiravaŭsia u Eŭropu, pačynajučy u Macedonii. Filip zarhanizavaŭ hminu ź Silasam. Za heta byli bičavanyja i ukinutyja u viaźnicu. Naviarnuli kiraŭnika viaźnicy z usiej radnioj i pry ich pomačy dastalisia u Tessaloniku i Berol i tam pazakładali hminy. Praśledavany praz Judejcaŭ, zastaviŭšy svaich siabroŭ, prabraŭsia u Ateny. Svajej pramovaj pry Areopahu, zrabiŭ vialikaje uražańnie, i naviarnuŭ niekalki asobaŭ. Druhija nie chacieli uvieryć u zu Mieršych Paŭstańnie i, paśmijaŭšysia, razyjšlisia. Vialiki mieŭ paśpiech u Coryncie, u jaki prybyŭ u vosieni 51 hodu. Tut adšukaŭ svaich siabroŭ, załažyŭ hminu i prabyvaŭ až da 53 hodu. Pražyvaŭ u romanskaj siamji Aquilas i Priscilli. Dziela taho prokonsul Gallion, brat Seneki, jaho ściaroh ad judejskaha napadu. Z Corintu Apostoł u 51 abo 52 hodzie napisaŭ 2 listy da Tessaloničanaŭ. Biaz sumnivu viasnoj u 53 hodzie pierapłyvaje z Aquilasam i Pryscillaj da Efezu i pražyvaje daŭžejy čas. Paśla, kab datrymać ślubavańnie adviedyvaje Jerusalim. Nia doŭha u im prabyŭ, a udaŭsia u Antiochiju i prabyŭ niekalki miesiacaŭ.

(Budzie dalej)

□ □ □ □

Daražeńkija Mamy!

Voś Vašaje siahodniašniaje Śviata! Słovo "M a m a" jość hodnaje vialikaha i asabliva češci hodnaha śviata. Hetaje słovo u ludzkim žyćci, čym čaściej i čutliviej vyhavaryvajecca, tym bolej ušlachotviedajem, što tam, dzie zahinuło toje słovo "M a m a" u značeńni, jakoje jamu Boh nadaŭ, tam pierastaje panavać radzimaja atmasfera; źnikajuć vuzły serdečnaści, hinie pačućcio brackaj miłaści, dy

SUCIAŠALNICA ŽURBOTNYCH
Abraz Najśviaciejšaj Dzievy Maryi u Barynach

nivaje čałavieka.

1. Słovo "M a m a" maje biaźmierny upłyŭ na małoje dzicianio, katoraje jaho vyhavaryvaje, ale praz jaho upłyvaje na usiu ludzkuju supolnaść. Z daśviedčańniaŭ uvachodzia atmasfera uzajemnaj abyjakavaści, katoraja chutka praradžajecca u atmasferu nienaviści i zmahańnia.

Taki abjaŭ usie možym nadzirać u narodaŭ, z katorymi zmaha-

jemsia. Jany ad doŭhich hadoŭ nad hetym pracavali, kab źniščyć śviatoje słovo "M a m a", u jaho sutnaści, jakuju jamu Boh daŭ. Biaz hetaha słova, zamianili žančynu u biazdušnaje stvareńnie, siamju u stado ludziej, a hramadztvo u dzičynu, pazbaŭlenuju usialakich ludzkich pačućciaŭ: biaz sumleńnia, biaz viery, u katorych mardavańnie niavinnych ludziej nie abudžaje nijakaj ahidy.

Smutny heta abraz! A paŭstaŭ jon tamu, što u žyćci tych narodaŭ zaniknuło słovo "M a m a", słovo, jakoje ušlachotnivaje ludzkija sercy.

2. D a r a ž e ń k i j a MAMY! Dla nas chryścijanaŭ słovo "MAMA" siahodnia nabiraje jašče bolšaha značeńnia; bo praz toje vialikaje paklikańnie, jakoje matka vypaŭniaja u chryścijanskaj siamji, kažnaja matka naležyć da tych rabotnicaŭ, praz katorych Božaje Karaleŭstvo najbolej pašyrajecca na śviecie. Jezus Chrystus, siaŭbit Božaha Karaleŭstva na ziamli, mieŭ da svajej pomačy hrupu Apostołaŭ, na katorych palehaŭ, pasyłajučy ich na śviet, kab budavali Božaje Karaleŭstvo u dušach ludzkich, źviarnuŭ uvahu na druhuju hrupu Svaich Apostołak — na chryścijanskija M A M Y. Na tyja šmatlikija chryścijanskija mamy, jakija isnavać buduć u katalickich siemjach, katorym za uzor žyćcia, paśviačańnia i vychovyvańnia siamji pastaviŭ Jezus ułasnuju M A M U. — *Najśviaciejšuju Mamu.*

Adna bahataja spadarynia zarhanizavała bal u svaim domie. Paprychodzili bahata paubiranyja hości. Spadaryni z bahatymi paciarkami, dyjamenty byli usimi ich honarami. Spadarynia domu, była dobraj matkaj, była skromna ubranaja. Biaz upryhožańniaŭ i klajnotaŭ. Zapytalisia jaje: "Čamu bahaciej nia ubrałasia? Čamu nie pakaža svaich darahich klejnotaŭ?" Adkazała: "Kali spadaryni chočacie pabačyć maich darahich klejnotaŭ, to ja zaraz pakažu". Vyjšła z haścinnaha pakoju i pryviała svaje dzieci. Pakazyvajučy ich, skazała: "Voś maje najdaražejšyja i najpryhažejšyja klejnoty, maje perły!"

Rečaisna, dobraje vychavańnie dziaciej, nie splamić familii. Sumlennaj pracaj zdabuduć pavažańnie. Voś prykład, darahija M a m y, ź jakoha vy chryścijanskija Mamy, možycie być najbolej honarystyja. Heta pavinna być najbolšaj azdobaj, darahimi klejnotami, jak žančynam u chryścijanskim značeńni "Mama".

3. D a r a ž e ń k i j a MAMY! Žadaju Vam Božych daroŭ: zdaroŭja, doŭhich hadkoŭ žyćcia, dobraj apieki ad vašych dzietak. Ab hetym budu malicca pry śviatoj Bohasłužbie. Ale nie zabyvajcie i Vy pamalicca da Najśviaciejšaj Mamy, kab słovo dobraj Mamy nikoli nie źnikało z Vašaha žyćcia. Kab dzieciam i hramadzkaści, kažnaja M a m a prypaminała taho, da kaho viadzie svajo dzicianio i narod — B O H A. A Ty M a m a nad Mamami — J e z u s a M a m a, dałažy jašče da prośbaŭ tych matak,

svaju prośbu za tych, na katorych čale staiš, jak MATKA Syna Božaha — uprasi Ekklezii i našamu narodu dobrych matak i dobrych dziaciej.

X. V. K. C. R.

JANKA KUPAŁA (Iz "Spadčyny")

MATCY

Ty haduj synka, matula,
U pialonki spavivaj,
Kałyšy, piej luli-luli,
Piej pacichu baju-baj!

Nad kałyskaj ź bieham nočak
Piešni rodnaj nie žalej,
Kab, jak vyraście synočak,
Viernym viečna jon byŭ jej.

Jak navučycca chadzici,
Matki movu razumieć,
Ty vučy jaho lubici,
Ŭsio svajo ŭ pašanie mieć.

Baj jamu daŭniejšy kazki
Ab baćkoch svajoj ziamli,
Jak žyli biaz čužoj łaski,
Jak słuhami nia byli.

Jak na vieča schod zzyvali
I tvaryli svoj zakon,
Jak žyli dy panavali,
Poki ŭpali u pałon.

Jak-ža ŭ rozum ubiarecca
Tvoj synok, jak mak u ćviet.
Paviarnuŭ-by cełу śviet. —
Dužym stanie, što, zdajecca,

Vypraŭlaj jaho u ludzi,
Na darohu błahasłavi,
Razam z kryžam daj na hrudzi
Rodnaj vuziołčyk ziamli:

Kab nia daŭsia ŭ kryŭdu
ździekam,
Nie zabyŭ svaich staron,
Kab viarnuŭsia čałaviekam
K rodnaj Baćkaŭščynie jon.

Dy uziaŭsia ščyra, miła
Siejać ščaście, hnać biadu,
Staŭ advažna słovam, siłaj
Za svoj kraj i hramadu.

Heta ŭsio ŭpai dziciaci
Z małakom svaich hrudziej,
Bo inačaj pojdzieš, maci,
Žabravać chleb u ludziej.

Ajcoŭskaja Hodnaść

Daŭniej było, ab čym śviedčać chryścijanskija rubryčnyja śviaty, *Śviatoj Siamji*. Pry hetaj nahodzie — usia siamja abchodziła śviata. Vykazyvali całaj siamji pažadańni. Ciapierašnimi časami siamju padzialili. Uviali śviata Matki, śviata Ajcoŭ, śviata moładzi. Peŭna niezadoŭha uviaduć śviaty dziadkoŭ, babkaŭ, pradziadkoŭ, prababkaŭ. Treba-ž i mnie dastasavacca da hetych śviataŭ. Zkłaŭ pažadańni Matkam. Kab nie pakryŭdzić Ajcoŭ. Voś tut vyskazyvaju pažadańni Ajcom; žadaju dobraha zdaroŭja, doŭhaha i ščaślivaha žyćcia. Ale pry hetych pažadańniach prypaminaju ab Ajcoŭskaj hodnaści, ab abaviazkach chryścijanskaha Ajca.

Kažnamu ajcu byli ščaślivyja i niezabyvajemyja chviliny, kali

dzicianio pieršy raz vyhavaryvało *"Tata"*. Tady ajciec unutranna pačuŭsia padniesieny i ušanavany, a małoje dzicianio zichacieło ad radaści, što mahło vyskazać: "tata, tata". Hetaje słovo jošć pačatkam darahoha daru movy. Jošć pieršaj aznakaj dziciačaj lubaści, jakby ranieśnim pryvitańniem u žyćci dziciaci. I sapraŭdy, niama pobač sałodkaha słova mamy, jakoja-b čaściej vychodziło z vusnaŭ dziciaci, jak ułasna pryhožaje imie "tata". Adnak hetaje imie maje hłybokaje značeńnie i ajcu prychodzić na pamiać jahonuju vysokuju hodnaść, jahonuju śviatuju pavahu i jaho češci hodnaje pryzvańnie i abaviazki.

Ajciec jošć abrazom Niabiesnaha Ajca.

Pieršaja Božaja Asoba ad viakoŭ nosić imie: *Ajciec*. Hetaje imie adlustroŭvaje tajemnyja suadnosiny pieršaj da druhoj Božaj Asoby. Jak tolki Boh stvaryŭ śviet i satvaryŭ stvareńni — ukaranavaŭ stvareńniem čałavieka, tady tak-ža čałaviek moh z całaj peŭnaściaj havaryć da Stvaryciela tym češci hodnym imieniem: Ajciec. Boh satvaryŭ čałavieka na abraz i padobnaść Svaju, a praz heta atrymaŭ čałaviek dzicionstva Božaje i byŭ abdaravany nadzvyčajnymi darami natury i łaski. I Niabiesny Ajciec učyniŭ čałavieka dzicianiom svaim, mała mienšym ad Aniołaŭ, ukaranavaŭ jaho chvałoj i češciaj i pastanaviŭ jaho nad usimi tvorami svaich rukaŭ (Ps. 8.67).

Kali paźniej ludzi praz hrech adarvalisia ad Ajcoŭskaha Božaha Serca i utracili hodnaść Božych dziaciej, to Niabiesny Ajciec zysyłaje Adzinarodnaho Svajho Syna, kab čałaviek moh viarnuć utračanaje dzicionstvo Božaje dy z usimi pryvilejami i pravami z hetaj hodnaściaj złučanymi; Božaje dzicio jošć kaštoŭnym płodam Ucieleńnia Najśviaciejšaha žyćcia Jezusa i jahonaj muki i śmierci. "A tym, što pryniali Jaho, vierujučym u imie Jaho, dało Jano im siłu dziaćmi Božymi stacca, tym, katoryja vierujuć u imie Jaho. Katoryja nie z kryvi, ani ad žadańnia muža, ale ad Boha naradzilisia" (Ioan 1. 12-13). I Božy Zbaŭca iznoŭ navučaŭ ludziej znać svajho Niabiesnaha Ajca. Kali tolki havaryŭ da ich ab Im, havaryŭ zaŭsiody: Vaš Niabiesny Ajciec. Vaš Ajciec, katory jošć u niebie. Navučaŭ malicca da Boha, jak Ajca: 'Ojča naš, katory jošć u niebie'.

Dobry Boh jošć Ajcom ludziej, a usie, katoryja adradzilisia z vady i Śviatoha Ducha, stalisia jahonymi dzieciami, a Jon ich Ajcom. Ale Boh nie zatrymaŭ tolki dla Siabie češci hodnaha ajcoŭstva i charošaha imia ajca. Jak vycisnuŭ na čałavieku svoj Božy abraz i satvaryŭ jaho na svaju spadobu, tak sama chacieŭ, kab čałaviek udziejničaŭ u Jahonym ajcoŭstvie i ź Im dzialiŭsia ajcoŭskim pryvilejem i byŭ u praŭdzivym i rečaisnym značeńni ajcom i mieŭ dziaciej. Kažnaje ludzkoje dzicianio maje, pavodle pastano-

vaŭ Božaj mudraści, jak niabiesnamu Ajcu, tak sama ziamlanomu ajcu zaŭdziačavać svajo byćcio i žyćcio. I, jak na usich ludziach jošć vycisnuty abraz Božy, tak sama rysy kažnaha ziamnoha ajca majuć pad uzhladam duchoŭnym i ciełavym zijać u jahonych dzieciach. Jak niebieski Ajciec z uzrušajučaj kłapatlivaściaj turbujecca ab dačasnych i viečnych ščaślivaściach svaich dziaciej, tak padobna ziamny ajciec, jak pamočnik i zastupnik niabiesnaha Ajca, maje abaviazki turbavacca svajej radzinaj.

Uzhlańmo ciapier na ajcoŭstvo pasiarod ludziej. Kažny ziamny ajciec pastaŭleny praz Boha, kab byŭ Jaho pamočnikam pry tvareńni novaha žyćcia na ziamli. Heta vialikaja hodnaść, vysoki honar! Tak ady daŭniej mužčyny razumieli svoj abaviazak, uvažali ajcoŭstvo za vialiki honar. Dziela taho daŭnyja chryścijanskija siemji ciešylisia z bolšaści dziaciej, katoryja byli hordyja svaimi rodzičami. Nijaki ajciec nia stydaŭsia ź vialikaha liku dziaciej, ale z bolšaj pašanaj hladzieli na jaho. Siahodnia hety pahlad vielmi źmianiŭsia; pad vyhladam biednaściaŭ, abo chvarobaŭ, a bolej dla vyhady, siahodniašni mužčyna zhubiŭ pašanu ajcoŭskaj hodnaści, katoruju u sposab praciŭny natury, ahraničaje da adnaho, abo dvaich dziaciej. Mała jašče hetaha. Kali nima naturalnych suadnosinaŭ z žonkaj, kali taja pačujecca matkaj, to šmat mužčynaŭ niezdryhoŭvajucca prad złačyynstvam, źniščajučy prarastajučaje žyćcio. I kali padumajecca, što hetaha złačynstva dapuskajucca nie pahanie, ale mužy, katoryja, pamima hetaha, chočuć uchdzić za vierujučych i dobrych chryścijanaŭ, to nie chapaje słoŭ zaklejmavać hetaha złačynstva.

Mužy chryścijania! Padtrymlivajučyja adnosiny žonkami, tolki tady jošć dapuščalnyja, a možna skazać śviatyja, kali za metu majucca nia tolki zaspakajeńnia pałavoj ciahi, ale stvareńnie novaha žyćcia; novaha čałavieka, abo prynamsi stvareńnia jaho prosta nie vykłučyvać. Dyk natoje Boh ustanaviŭ roznyja poły; heta-ž jošć hłaŭnaj metaj suženstva. I chto iz adnosinaŭ z žonkaj heta prosta vyklučaje dziacinstvo, to hetym hvałcić naturu, topča ajcoŭskuju hodnaść i vystupaje suproć ustanoŭlenamu praz Boha paradku. Nijakaje vykručyvańnie, nijakija prytvory nia majuć nijakaha značeńnia i prad Boham niama apraŭdańnia. Stoptana natura užo tut na ziamli pomścicca na suženstvach u strašny sposab, a niekali tak sama Boh ukaraje viečnym adkinieńniem.

— *X. Ir. Km.*

* * *

UPŁYŬ PRYKŁADU

Adnojčy zapytaŭsia u adnaho ajca, u jaki sposab tak dobra vychavaŭ svaich dziaciej? — starajusia — byŭ adkaz — zaŭsiody davać dobry prykład. Nikoli nie skazaŭ: Idzicie, pamaliciesia, ale — budziem supolna malicca. Nikoli nie skazaŭ: Maje dzieci, čas na śviatuju Imšu, spoźniciesia, ale

idziom da śviatyni. Nikoli nie skazaŭ: idzicie da spoviedzi, ale — zaŭtra jość pieršaja niadziela miesiaca, siahodnia uviečary razam prystupim da Sakramentu Pakuty. Nikoli u dziaciej nia było supracivu. Ani syny, ani dočki ničoha nie kazali. Achvotna vypaŭniali maje ukazańnia. (Kal. S. J. 1934).

Vaticano. Papa PAULUS VI vyznačyŭ 27 novych *Kardynałaŭ.* Izza żaleznaj kartyny vyznačanyja 3 Kardynały: Arcyepiskop Prahi J. Em. Beran, u Juhasłavii — J. Em. Arcyep. iz Zagrebia — Franjo Seper, dy Ukrainski Arcyep. — Josyf Slipyj. Tak-ža uschodnich abradaŭ: Melechickaha i Maronickaha abradaŭ z Antyjochii u Syryi i Koptyjskaha abradu z Kairu u Egipcie. Ciapier usich Kardynałaŭ jość 103.

Z NAHODY 50-CIHODNIAHA JUBILEJU MICHAŁA URBANOVIČA

Pierasyłaju maje pažadańni "Sto Hod". A Christ the Redeemer, pry hetaj nahodzie, nastupny vierš:

Čamu siahońnia śviata tut u nas
Vialikaje takoje dy słaŭna?
Bo chryścijanski duch šče nie
zahas,
Jaki žyvie u nas syzdaŭna.

U asobie Urbanoviča Ajca
Vačyma Viery šmat śviatoje
My dobra bačym Boha dy Chrysta,
Jakoha ludziam jon ujaŭlaje.

Cieraz Evanhielle Chrystovaje
Dy usie navuki Śviatoj Viery
Dy praŭdy, što Carkva
zachoŭvaje —
Viadzie jon lud u Nieba Dźviery.

I heta usio čyniŭ užo šmat let —
Paŭsotni hod dy mo' nat bolej;
Šmat pieramien paznaŭ naš hrešny
śviet:
Kanaŭ, umiraŭ pad ciažkaj dolaj.

Ajciec naš Urbanovič, jak śviatar
Vialiki, Božy, nie zdavaŭsia —
Štodzionna stanaviŭsia prad Aŭtar
I za śviet prad Boham
pryčyniaŭsia:

Śviatuju žertvu ščyra jon Jamu
Prynosiŭ za hrachi suśvietu:
Śviatomu Bohu u Trojcy
Adnamu —
Służyŭ uściaž pa Zapavietu.

I heta usio tvaryŭ užo mnoha let—
Paŭsotni let dy mo' nat bolej —
Prynios siabie u žertvu śviatych
Met —
Złučyŭ siabie z Chrystovaj Dolaj.

Dyk voś śviatkujem Jubilej jaho:
Let piaćdziesiat u žyćci
Śviatarstva.
Žadajem ščyra šče šmat płodnaho
Žyćcia Jamu u Taho-ž Paddanstva.

a. J. Tarasevič

X. Praf. Dr. J. TARASEVIČ

Biełarusy u śviatle praŭdy

Dahetul pisali my ab praŭdzie tolki pryrodnaj, danaj nam Boham Stvarycielem. Ale jość jašče praŭda nadpryrodnaja, danaja nam Boham Zbaŭcam. Praŭda heta — jość viera śviataja.

U śviecie pryrodnym my bačym šmat usialakich rečaŭ i istotaŭ: bačymo roznarodnyja minerały, raściny, źviary, žyvioły. Usie jany i my sami ź imi źjaŭlajemsia roznarodnymi učaśnikami u Adnej Praŭdzie: adny ź ich, heta značyć, usie biezrazumnyja istoty, jość tolki cieniem jaje, druhija-ž, heta značyć ludzi, jejnym abrazom.

Na't čałaviek sam u sabie biaz pomačy inšych uvakoł jaho istotaŭ jość vyražeńniem usiaho taho roznarodnaha učaśnictva, bo jon — syn-teza suśvietu — u svajej istocie ukłučaje daskanałaści usich inšych istotaŭ, dzie jany dziela jaho mahutnaha ducha stanoviacca daskanalniejšymi, čym sami u sabie.

U śviecie-ž nadpryrodnym, u śviecie nadpryrodnaj Praŭdy, u śviecie viery śviatoj, takoj roznarodnaści być nia moža.

Praz heta my razumiejem tut toje, što viera metadystaŭ, viera roznych inšych sekciarskich vyznańniaŭ nia moža być pobač ź vieraj sapraŭdna chryścijanskaj, pobač tej viery śviatoj, jakaja dana nam była Samym Chrystom i pierachoŭvajecca čyściusieńkaj uva usiej svajej mahutnaści i krasie u Kaściele Katalickim.

Viera śviataja heta jość adbitak Božaj nadpryrodnaj Praŭdy na dušy čałavieka. Ale-ž Boh u troch Boskich asobach jość Adzin, dyk i Praŭda Jahona śviataja taksama adna. Dyk i viera adna.

Kab heta jaśniej pajaśnić, voźmiem prykład z fatahrafii. Kali ty u fatahrafa zdymieššia na kartačcy, dyk ty na joj maješ voblik samoha siabie, naprykład, Vincuka Kancavoha. Fatahrafiju henu ty možaš pasłać bratu, abo siastry na čužynie i jany ciabie paznajuć i duža rady buduć znoŭ pabačyć ciabie.

A kab heny abrazok tvajej asoby papaŭsia nie u kanvert da brata, a u ruki tvajho adnaletniaha, ci dvuchletniaha chłapca, heny žeŭžyk zaraz tabie vočy vykałoŭ-by, nos paparoŭ-by, vušy adniaŭ-by i ciabie abśliniŭ-by. Vo' tabie i fatahrafija była-b!

Metadysty, baptysty dy roznyja inšyja sekty — padobna pastupajuć ź vieraj śviataj. Viera śviataja jość tolki adna: heta sapraŭdnaja vier Chrysta što jość byccam fatahrafijaj u dušach našych, pa jakoj my paznajom Boha u śviecie nadpryrodnym, pa jakoj my paznajom našaha Zbaŭcu, našaje zbaŭleńnie.

Jany-ž, henyja sektanty, byccam dzieci nierazumnyja, tajnicy viery śviatoj pierarablajuć na svoj ład i zusim niščać i marnujuć jaje.

RAZARVI AKOVY

(Praciah z Nr. 43)

Dyk ništo na śviecie dušu, serca
Čałavieka u pałon uziać
Nie patrapić... Budzie až da śmierci
Sam saboju volna vaładać!

Tolki sam saboju stacca moža
Jon biazdolnym tut niavolnikam;
Dy jak pošaściaj nie pieramoža...
Ach, kryj Boža! nat piakielnikam...

Ale heta nie jahona meta,
Bo ŭ rukach jaho jość inšy los,
Što iz Božaha jdzie Zapavieta:
Los, jaki stvaryŭ nam Sam
Chrystos!

Boh Sam ščaściem dy žyćciom
usiudy
Čałavieka tut užo na ziamli,
Dzie nam treba adbyvać pakuty
Za hrachi, dzie ludzi hetak zły!

Ale budzie nam Jon ščaściem
viečnym
U zamahilnym našym užo žyćci,
Kali prad Im staniem u
biaźmiežnym
Blasku pieknaty Jaho Byćcia...

Ale puty dy akovy treba
zniščyć usie rašuča voś ciapier,
(Kali chočam my pajści da
Nieba) —
Što nas niščyć by toj luty źvier!

U dušy siadzić dy vaładaje
Što u puščy miž navukaŭ złych...
I dušu ad Boha adryvaje,
Kab nia mknucca da met śviatych...

Voś biada dy hora čałavieku,
Kali jon papaŭ u pałon taki!
Jon zahinuć moža užo navieki!
Dumać strašna pra los hetaki!

Słuchaj, čałavieča, ty sumleńnia,
Što Boh daŭ tabie dziela žyćcia:
Dla tvajho tut ščaćcia dy
zbaŭleńnia
Na ziamli dy u Viečnaho Byćcia.

Słuchaj ty svajho sumleńnia
ŭvažna,
Užo jak toj, u kaho žyvie Chrystos
Praz uvaskraseńnie Svajo
zvyciažna —
Hetak tut adviečny Jon tvoj los!

Jon ciabie abniaŭ luboŭju z Kryža
I śviatym Svaim Uskrosam daŭ
Jon tabie zvyciažstva... užo nia
viaža
Tut ciabie piakielnych moc duchaŭ!

Sam siabie ty pošaściami viažaš
Ty hrachami biez pakuty śloz...
Dy što ludzi vinavaty, kažaš,
U tym, što jość ciažarnym tut tvoj
los.

Oj, pakiń ty inšych vinavacić!
Stań na chryścijanskich cnataŭ
hrunt!
Za hrachi svaje chaj usiak tut
płacić
Ščyraju pakutaj złu na bunt!

Razarvi akovy ŭsie duchoŭny,
Što adviečna viažuć tut ciabie!
Stanieš, stanieš ty zusim
svabodny...
Znajdzieš siły vołata ŭ sabie!

A. Ioan Tarasevič

GOSLAR/HARZ, Germany. Rev. M. Moskalik adsłužyŭ u dzień našaha Narodnaha Śviata BOHASŁUžBU za Biełaruski Narod, kab Boh pamoh jamu vyzvalicca iz pad akupantaŭ, dy kab miž Našym narodam była praŭdzivaja lubašć. Kab šanavali adny druhich pierakanańnia jak relihijnyja, tak i palityčnyja.

* * * *

FORT EDWARD. 25 Sakavika była adsłužana Bohasłužba za Vialika-Litoŭski Narod a hadzinie 5 i 15 minutaŭ, u śviatyni Śviatoha Josefa.

* * * *

"NA BIERAHOCH PAD SONCAM". Hetyja raskazy čytaŭ u "Baćkaŭščynie". Čytajučy kavałkami, časta zabyvajecca ab papiarednim. Ale kali dastaŭ u całaści i choć nie u vadnym dniu pračytaŭ, znajšoŭ šmat charošych apisańniaŭ pryrody. Dla rybakoŭ šmat navučnych rečaŭ kali i jakaja ryba i na što biarecca. Škada tolki, što u bolšaści razkazach končycca smutna.

* * * *

Beacon, N. Y. *ŚVIATOJ PAMIACI*
MARYJA ZYCHAR

Uradziłasia 20 Maja 1892 hodu u vioscy Paskavičy, Pastaŭskaha pavietu.
Pamiarła 17-ha Lutaha 1965 hodu.

Prynaležyła da prychodu Śviatoha Nikałaja u Poughkeepsie, N. Y.

U pachovinach brali udzieł: Rev. Alexis Dmitrieff i Rev. F. Čarniaŭski. Pieršy i druhi u kanadni pachovinaŭ, pa 7-aj hadzinie viečaram malilisia u domie pahrabovaha. U dniu pachovinaŭ Rev. F. Čarniaŭski a hadzinie 7-aj rana adsłužyŭ Bohasłužbu za dušu śviatoj pamiaci Maryi Zychar u Siostraŭ kaplicy. Rev. Alexis Dmitrieff panichidu u svajej śviatyni. Pachavana na Cemetery East Park,Hyde Park, N.Y.

U załobie zastalisia: Muž Vasil, Syn Kościa Zychary, Dačka Lida, Ziać Staś Yankowski, Unuk Stanik i Unučka Jania.

Usie jany ščyra dziakujuć śviatarom i Usim, katoryja uziali učaście u pachovinach.

Viečny supakoj daj jej, BOŽA, a śvietłaść biazustannaja niachaj jej śviecić. Chaj tak staniecca.

* * * *

Hetym ščyra dziakuju za achviary na "Siaŭbit": Mr. Kościu Zycharu za $10., Mr. N. N. za $5., Rev. Dr. M. Moskaliku, Dziekanu $5., Miss Theresi Tarasewicz za $1.

Padpiska na hod 70 centaŭ, cana adnaho exemplara 15 c.

Vydaviec-Redaktar (Publisher-Editor) : Rev. Francis Cherniawski

Address: 164 Broadway, Fort Edward, N. Y., U.S.A., Tel.: RH7-5117

Printed by The Whiteruthenian Press — 452 South Avenue, Syracuse, N.Y., 13204